

*Т. П. Гудзь, к. е. н., доцент
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі»
м. Полтава*

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО
ПОРТФЕЛЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ ЗА СУЧАСНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ В УКРАЇНІ**

За сучасних економічних умов в Україні загострилася проблема падіння активності трансформації заощаджень домогосподарств в інвестиції. Так, частка валового накопичення основного капіталу у валових заощадженнях домогосподарств зростає впродовж 2011–2015 рр. й досягає максимуму у 2015 р. – 65,6% (табл. 1).

Таблиця 1 – Інвестування заощаджень у секторі домогосподарств в Україні за 2011–2015 рр. [1]

Показник	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Валові заощадження домогосподарств, млн грн	164 663	126 487	175 256	146 658	48 938
Темп росту валових заощаджень домогосподарств, %	200,4	76,8	138,6	83,7	33,4
Валове накопичення основного капіталу домогосподарств, млн грн	23 818	23 462	27 204	35 040	32 086
Темп росту валового накопичення основного капіталу домогосподарств, %	163,7	98,5	115,9	128,8	91,6
Частка валового накопичення основного капіталу у валових заощадженнях домогосподарств, %	14,5	18,5	15,5	23,9	65,6

Втім, протягом попередніх чотирьох років цей показник був у межах 14–24%. Це свідчить про те, що з підвищенням фінансових ризиків для сектора домашніх господарств стало вигідніше вкладати заощаджені кошти у приріст реальних активів. У 2011–2013 рр., коли спостерігалась відносна економічна стабільність населення більше вкладали заощадження у фінансові інструменти. На сьогодні валове накопичення основного капіталу для домогосподарств є менш ризикованим, а тому більш привабливим для зберігання їх заоща-

джен, незважаючи на нижчу дохідність від такого виду вкладень. Порівняльна оцінка структури інвестиційного портфелю вітчизняних і зарубіжних домогосподарств у розрізі вкладень у фінансові активи свідчить про досить консервативну ощадно-інвестиційну поведінку українців (рис. 1).

Рисунок 1 – Порівняльна структура фінансових активів населення України та країн ЄС на 01.07.2016 р. [2]

В той час, як у країнах Єврозони населення віддає перевагу страховим послугам, не менше, ніж банківським депозитам, заощадження українських домогосподарств переважним чином зберігається на рахунках у банках.

На сучасному етапі домашні господарства надають перевагу заощадженням у грошовій формі, а саме у вигляді готівкових грошей. Зниження реального наявного доходу на 22 % у 2015 р. внаслідок падіння виробництва, високого рівня інфляції та безробіття суттєво погіршило платоспроможність домогосподарств та знизило їх схильність до заощаджень [1]. Домогосподарства змушені використовувати накопичені заощадження для фінансування витрат. Характерною особливістю є також наростання очікувань населення щодо підвищення ризику вкладання заощаджень у фінансові активи. Тому реальні активи для населення є менш ризиковими, хоча термін їх окупності є значно довшим порівняно з фінансовими інструментами.

Список використаних інформаційних джерел

1. Річні національні рахунки доходів, витрат та заощаджень домогосподарств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Назва з екрана.
2. Грошово-кредитна та фінансова статистика: фінансові ринки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#2. – Назва з екрана.